

JAROSŁAW SANKOWSKI

Dyplom magisterski na PWSSP w Gdańsku w 1987 w pracowni prof. Jerzego Zabłockiego z zakresu malarstwa i grafiki. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem, grafiką, grafiką komputerową, fotografią, projektowaniem witrażu. Prowadził cyklicznie zajęcia plastyczno-terapeutyczne z dziećmi autystycznymi i z zespołem Aspergera, a także w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. J. Grodka w Sanoku. Obecnie zatrudniony w Zakładzie malarstwa, Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego. W 2014 uzyskał stopień doktora habilitowanego w dziedzinie artystycznej – sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej - sztuki piękne na ASP w Katowicach. Zorganizował 30 wystaw indywidualnych, brał udział w blisko 200 wystawach zbiorowych w kraju i za granicą. Laureat nagród i wyróżnień za działalność artystyczną i naukową. Kurator Ogólnopolskiego Triennale Malarstwa Studenckiego Rzeszów 2019 i 2024. Jest członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków.

Prezentowany na wystawie zestaw obrazów należy do głównego nurtu poszukiwań w malarstwie, które prowadzę od połowy lat 90 XX w. Architektura, staje się terytorium przestrzennej i emocjonalnej penetracji na płaszczyźnie obrazu. Przetworzone struktury o klasycznym rodowodzie, oraz obiekty budowlane stają się tematem przedstawienia, ale także intrygą w umownej przestrzeni obrazu, wspierając jego fizyczny status. Staram się w swoim malarstwie unikać dosłowności czy ilustracyjności przedstawienia wpisując motyw w abstrakcyjny układ form oparty na symetrycznym dopełnieniu stron, lub przeciwstawieniu segmentów obrazu na zasadzie montażu malarskiego, w którym farba stanowi chemiczny łącznik między elementami kompozycji w unikatowej sytuacji przestrzenno-światłno-kolorystycznej obrazu. Architektura jest dla mnie nośnikiem emocji i symbolicznych treści związanych z poznaniem.

Wystawa uzupełniona jest o prace w technice cyfrowego montażu, które stanowią kontynuację i uzupełnienie penetracji architektonicznej w jej miejskich sytuacjach nacechowanych specyfiką czasu i miejsca oddziałując na emocje i odczucie przestrzeni. Prace mają charakter wizualizacji, jednak taka estetyka poddana jest weryfikacji poprzez cechy alogiczne wynikające z kontrolowanego przypadku zestawień, natury fotomontażu, intencji wyrazowych i wartości narracyjnych obrazu.

Jarosław Sankowski styczeń 2025

MIASTA ODNALEZIONE JAROSŁAWA SANKOWSKIEGO

Jarosław Sankowski zachwyca się architekturą – tym, co stworzył człowiek, co stanowi reprezentację jego potrzeb i marzeń, jest świadectwem jego umysłu i talentu. Dla artysty architektura reprezentuje takie wartości, na których zdecydował się oprzeć swoje malarstwo. Wybiera tylko te dobre wzory, zweryfikowane i sprawdzone przez czas, inspirowane przez m.in. sztuką renesansu, baroku, klasycyzmu, abstrakcją geometryczną, malarstwem lat 80, 90 XX wieku [...]. Praca nad obrazem jest wieloetapowa: zaczyna się od impulsu, który może stanowić np. interesujące zdjęcie czy ilustracja, detal architektoniczny, zapamiętany fragment miasta. Następny etap to konstruowanie obrazu, zastosowanie odpowiedniej perspektywy, poszukiwanie rytmów, harmonii czy dysharmonii i rozwiązań czysto malarskich. Miksuje techniki, duże prace zestawia – niczym części układanki, łączenia według potrzeb – wykorzystuje lub tuszuje [...]. Uważam, że ta fascynacja architekturą związana jest również z wewnętrznym charakterem autora, jego potrzebą porządkowania i konstruowania. Dla Sankowskiego ważne jest także uwolnienie wybranego fragmentu architektury z dotychczasowego miejsca, materiału, kształtu, uwolnienie od roli użyteczności i nadanie jemu nowego kontekstu. Ten zabieg przypomina działanie twórców awangardy m.in. Tatlina i Malewicza, przywodzi na myśl słowa Oskara Hansena, że: *architektura powinna być tłem dla człowieka [...], a głównym jej celem jest formowanie człowieka [...] zarówno duszy, jak i ciała człowieka.* (Filip Springer *Zaczyn o Zofii i Oskarze Hansenach*) Zastanawiam się, co będzie dalej, na ile architektura nadal będzie dla Jarosława Sankowskiego podstawowym źródłem inspiracji. Artysta jest zdania, że w jego pracy ważna jest ciągłość, a największą zaletą obiektów zrealizowanych, jest przekazanie powodu do dalszego działania.

Prof. Joanna Imielska, fragmenty tekstu do monografii ARCHITEKTONIKA
Jarosław Sankowski, obrazy 1995-2025, Poznań, październik 2025

METAFORY ARCHITEKTURY

Malarstwo Jarosława Sankowskiego, jest przykładem wyjątkowej konsekwencji i wierności inspiracji, kształtującej charakter jego obrazów od połowy lat 90. Inspiracja ta okazała się na tyle pojemna, że przez trzy dekady pozwoliła malarzowi i nadal to czyni w sposób niezwykle intrygujący budować oryginalną wizję, nie mającą precedensu na tle współczesnej, rodzimej sztuki. Paradoks tego malarstwa polega na jednoczesnej zbieżności wewnętrznych właściwości źródła inspiracji z naturalną dyspozycją malarza do kreowania klarownych i precyzyjnych kompozycji, gdzie osiągnięta forma posiada cechy pewnej stabilności i geometrycznej racjonalności. Jednak myliłby się ten, kto w obrazach Sankowskiego poszukiwałby uporządkowanej, linearnej wykładni znanych i stosowanych sposobów iluzji przestrzennej na płaszczyźnie. Owszem, ona tu

istnieje ale wzięta w szeroki nawias własnego zastosowania i pomysłu. Nie odnajdziemy tu również konwencjonalnych przedstawień urbanistycznych lub wypróbowanych, nastrojowych spiętrzeń miejskiej weduty wykreślonych podług sztywnych zasad z podręcznika o nauce perspektywy...Bowiem obecna w tych obrazach architektura okazuje się obszarem metaforycznym, rozmontowanym na wielość elementów służących malarzowi do ponownego scalenia w odmiennym, alogicznym porządku autonomicznej całości. Całości, gdzie prawem stanowionym jest plastyczny i emocjonalny dyktat a nie utylitaryzm oczekiwanej funkcji i obiektywnego widoku budynku. Ten jej czysto malarski i radykalnie zrealizowany walor upodabnia ją do postkubistycznych struktur syntetycznej fazy kierunku, gdzie elementy aspektów obserwowanego przedmiotu, autorską decyzją połączone są w symboliczny wariant nowego wizerunku. Dodajmy wizerunku niejednoznaczności, gubiącego wektory przewidywalnych, realnych postaci i ogłędów. Jednoczesne przenikanie znanego z wyobrażonym powoduje przywołanie zupełnie innej od empirycznej przestrzeni. Zastępuje ją projekcja onirycznych przeżyć i optycznych fantasmagorii, gdzie dotknięcie pustki spotyka się z przecuciem obecności. Główna inspiracja okazuje się tu żyznym podłożem, podstawowym substratem, który przeobraża się w procesie realizacji w wizję nadrealistycznej poezji i jednocześnie przewrotnie uporządkowanej geometrycznej abstrakcji.

Piotr Wójtowicz, Krosno, wrzesień 2025

<http://jaroslawsankowski.pl>

<https://www.ur.edu.pl/pl/wydzialy/wydzial-sztuk-pieknych/wydzial/kadra/dr-hab-jaroslawn-sankowski-prof-ur>